Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Aanwerving van 15 bijkomende inspecteurs (15 VTE) voor een periode van 2 jaar bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen met als doel het controleren van de overheidssteun die aan ondernemingen werd/wordt toegekend ingevolge de federale coronamaatregelen die worden ingesteld ter inperking van de verspreiding van het COVID-19 virus

Samenvatting

Naar aanleiding van de federale coronamaatregelen die worden ingesteld ter inperking van de verspreiding van het COVID-19 virus werden een aantal maatregelen (Corona Hinderpremie,Corona Compensatiepremie, Corona Ondersteuningspremie, Vlaams Beschermingsmechanisme, Nieuw Vlaams Beschermingsmechanisme en de vervolgmaatregelen Vlaams Beschermingsmechanisme) genomen om de continuïteit van de betrokken bedrijven te vrijwaren.
Om de toekenning van de overheidssteun snel en klantvriendelijk te laten verlopen wordt, indien de aanvraag ontvankelijk is, de steun geautomatiseerd toegekend. De dienst Inspectie van het Agentschap Innoveren en Ondernemen gaat op basis van een gerichte steekproef middels een controle na of voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden voor het aanvragen en ontvangen van de steun.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Economie

Dit voorstel kadert binnen de Vlaamse steunmaatregelen ingesteld ten gevolge de coronavirus-maatregelen.

Omdat ondernemingen met een vestiging in het Vlaams gewest sinds maart 2020 geconfronteerd worden met sluiting of een omzetdaling ingevolge de federale coronamaatregelen ter inperking van de verspreiding van het COVID-19 virus, heeft de Vlaamse Regering beslist om ondersteuningsmaatregelen te nemen om de continuïteit van de betrokken ondernemingen te kunnen verzekeren.

Met de steunmaatregel Corona Hinderpremie wordt steun toegekend aan ondernemingen die geconfronteerd werden met een verplichte sluiting.

////////////

Met de steunmaatregelen Corona Compensatiepremie, Corona Ondersteuningspremie, Vlaams Beschermingsmechanisme, Nieuw Vlaams Beschermingsmechanisme en alle vervolgmaatregelen Vlaams Beschermingsmechanisme (VB) wordt steun toegekend aan ondernemingen die geconfronteerd worden met een omzetdaling in de steunperiode 2020 en 2021 (de periode verschilt afhankelijk van de maatregel) van minstens 60% ten opzichte van dezelfde periode in 2019.

Om de toekenning snel te laten verlopen, wordt tijdens de aanvraag van deze premie een verklaring op eer gevraagd van de indiener. Daar waar bij de Corona Compensatie- en Ondersteuningspremie een forfaitaire steun wordt toegekend, wordt vanaf de steunmaatregelen Vlaams Beschermingsmechanisme de steun berekend als een percentage (7,5% , resp. 10%) van de omzet zonder BTW uit geleverde prestaties in de referentieperiode in 2019 en 2020. In de online aanvraag wordt de onderneming gevraagd haar omzetcijfer uit de referentieperiode op te geven.

Het geleden omzetverlies evenals de omzet als basis van de steunberekening dienen nadien, dit is na steuntoekenning, gecontroleerd te worden om fraude en misbruik tegen te gaan.

De dienst Inspectie gaat daarbij uit van een risicoanalyse waarna de controles gericht en efficiënt kunnen plaatsvinden.

Op datum van 01/06/2021 werden in totaal reeds 564.844 premies aangevraagd.

2. INHOUD

Bijgevoegd voorstel tot besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe om bijkomend 15 inspecteurs aan te stellen (15 VTE) voor een periode van twee jaar met het oog op een controle van de rechtmatigheid van de in het kader van de bovenvermelde steunmaatregelen ontvangen omzet gerelateerde steun. Gezien deze aanwervingen gaan ingezet worden voor boekhoudkundige controles en de opleidingstermijn zo kort mogelijk moet gehouden worden dienen deze aan te werven personeelsleden een economisch/boekhoudkundige achtergrond te hebben op universitair niveau (graad A111) of bachelor niveau (graad B)

Met de controle van de Corona Hinderpremie en de omzet gerelateerde premies werd ondertussen volop aangevangen. Een voorlopige selectie van te controleren dossiers werd gevormd door een eerste beperkte risicoanalyse, risicogevoelige lijsten met bedrijven (bijvoorbeeld de "spookbedrijven"), klachten en bijkomende controles naar aanleiding van de controle van geselecteerde dossiers. Op datum van 01/06/2021 werden 10.953 Corona Hinderpremie dossiers gecontroleerd en 1.626 omzet gerelateerde Corona premies. Dit resulteerde reeds in een terug te vorderen bedrag van ruim 26 miljoen euro.

De controles op de geselecteerde dossiers na risicoanalyse resulteerden in een (gedeeltelijke) terugvordering bij iets meer dan de helft van deze geselecteerde Corona Hinderpremies en 73% van de omzet gerelateerde premies. Deze resultaten en diepgaande analyse van de aanvragen tonen dat verdere controle van de uitgekeerde steun in het kader van de gestelde maatregelen noodzakelijk is zodat foutieve aangiften en ook misbruik, dat aanwezig is, verder kan opgespoord worden.

////////////

De dienst Inspectie start voor de controles van de omzet gerelateerde corona steun vanuit een bij externe deskundigen afgetoetste inspectiestrategie. Hiervoor maakt zij onder meer gebruik van data uitwisseling met FOD Financiën, RSVZ en RIZIV.

De gegevens van de FOD Financiën t.e.m. het vierde kwartaal 2020 (= t.e.m. VB3) zullen aanleiding geven tot heel wat bijkomende controles. Nadere controle is noodzakelijk omdat de periodes van de steun en de periodes voor de BTW-aangiftes doorgaans niet overlappen. Bij de kwartaalaangevers is dit nooit het geval, bij de maandaangevers maar in beperkte mate.

In de maand juli 2021 worden de cijfers van het eerste kwartaal van 2021 verwacht van de FOD Financiën, in augustus 2021 deze van het tweede kwartaal 2021. Voortbouwend op de eerste scope kunnen deze cijfers bijkomende aantallen te controleren dossiers opleveren. Volgens de vooropgestelde inspectiestrategie lopen momenteel ook controles naar ondernemingen die in 2020 geen omzet hadden en in 2019 wel én voor ondernemingen die in 2019 en 2020 een identieke omzet hadden waarbij deze cijfers ook enkel gelden t.e.m. VB3.

Het protocol met het RSVZ (controle op bijberoepers) omvat momenteel enkel de CHP- en CCP-dossiers. Via verdere aanvulling aan het protocol zullen ook de cijfers voor de recentere periodes opgeleverd worden. Bijkomende analyse zal uitwijzen hoeveel ondernemingen aan een controle onderworpen zullen worden.

De data-uitwisseling met het RIZIV is in volle ontwikkeling. Van zodra deze op punt staat, zullen via data-analyse ook hier ondernemingen aan een controle onderworpen worden.

Ook de toestroom aan te onderzoeken risicodossiers (spookbedrijven, meldingen vanuit allerlei hoeken, …) genereren een hoeveelheid aan dossiers. Via deze weg komen gemiddeld op maandbasis 1.000 dossiers binnen.

Van de oorspronkelijke risicoanalyse (mei 2020) dienen nog 4.900 dossiers toegewezen en gecontroleerd te worden.

Uit bovenstaande analyse blijkt dat (zonder bijkomende maatregelen) vele dossiers een hoog risico inhouden die idealiter aan een controle onderworpen dienen te worden. Hierdoor (en door de opeenvolgende maatregelen) is het aantal dossiers in die mate toegenomen dat de reeds uitgevoerde aanwerving van 10 personen (Besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2020: "Aanwerving van 10 inspecteurs (10 VTE) voor een periode van 2 jaar bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen met als doel het controleren van de overheidssteun die aan ondernemingen werd/wordt toegekend ingevolge de federale coronamaatregelen die worden ingesteld ter inperking van de verspreiding van het COVID-19 virus") onvoldoende is.
Met het huidige inspecteurskorps dat kan ingezet worden voor corona controles kunnen naar schatting een 16.000 tal dossiers gecontroleerd worden (voor een periode van 2 jaar). Het huidige personeelsbestand is dan ook onvoldoende om al de dossiers met een hoog risicoprofiel aan een controle te onderwerpen.

Een bijkomende aanwerving van 15 VTE inspecteurs gedurende 2 jaar is dan ook aangewezen.

Op datum van 4/6/2021 werden naar aanleiding van de risico indicatie vanuit de BTW-gegevens van de FOD Financiën 407 dossiers gecontroleerd. Het betreft dossiers waar er voor meerdere aanvragen risico's aanwezig waren. Dit bevestigde dat een controle van deze dossiers meer dan aangewezen is. Bijna 94% van deze dossiers blijken immers niet conform de basisbeslissing. Van de 1.638.057 euro uitgekeerde steun voor deze 407 dossiers blijkt aldus 1.500.624,90 euro terug te vorderen.

////////////

De 407 dossiers waarvan sprake werden afgewerkt op 445 uren. Rekening houdend met een totale geraamde loonkost van 40 euro per uur voor een personeelslid niveau A111 betekent dit een kostprijs van 17.800 euro voor de controle van de 407 dossiers. De verwachte return van de aan te werven inspecteurs is dan ook vele malen hoger dan hun kostprijs. Bij het huidig terugbetalingspercentage (52 %) van de terugvorderingen naar aanleiding van de inspectie van corona premies levert elke euro besteed aan de aanwerving van tijdelijk personeel bijna 43 euro op (780.324 euro effectieve terugbetaling ten opzicht van 17.800 euro loonkost). De verwachting is dat deze lijn kan doorgetrokken worden voor toekomstige controles.

De uitvoering van de inspecties en de inzet van het extra personeel zal tussentijds geëvalueerd worden. Na 1 jaar zal de regering hierover geïnformeerd worden.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er wordt gerekend met een loonkost van 68.310 euro per jaar per nieuw aangeworven medewerkerker, dus over twee jaar voor 15 aanwervingen 2,05 miljoen euro. Voorgesteld wordt om deze kost te verdelen over drie begrotingsjaren: 512.325 euro in 2021, 1.024.650 euro in 2022 en 512.325 euro in 2023. Gelet op de aard van de activiteit die betrokken medewerkers zullen uitoefenen wordt deze kost, door de terugvordering van onterecht ontvangen subsidies, in veelvoud terugverdiend voor de Vlaamse begroting, zie punt 2.

Het gunstige advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 26 juni 2021.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 28 juni 2021 en bekomen op 14 juli 2021.

B. ESR-TOETS

Lonen worden aangerekend op ESR-code 11.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing betreft de aanwerving van 15 personen via tijdelijk contract gedurende 2 jaar. De reductiedoelstelling voor het agentschap Innoveren en Ondernemen in "koppen" tegen het einde van de regeerperiode, zoals vastgesteld bij de regeringsvorming, blijft behouden. Het advies van de minister van ambtenarenzaken werd aangevraagd op 28 juni 2021.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor de economie, zal belast zijn met de uitvoering van dit besluit en doet hiervoor beroep op het Agentschap Innoveren & Ondernemen.

////////////

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan:

- de aanwerving van 15 personeelsleden (15 vte) niveau A of B voor een periode van 2 jaar met een totale geraamde kostprijs van 2,05 mio euro bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), met als doel het controleren van de overheidssteun die aan ondernemingen werd/wordt toegekend ingevolge de federale coronamaatregelen die worden ingesteld ter inperking van de verspreiding van het COVID-19 virus.

- de toevoeging 512.325 euro in 2021, 1.024.650 euro in 2022 en 512.325 euro in 2023 aan de personeelskredieten van het agentschap Innoveren en Ondernemen.

De Vlaamse minister van Economie,
Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Hilde CREVITS